

Jämmerdal men också trösterikt på Stockholms gallerier

Nu har Stockholms gallerier startat vårsäsongen. *Magnus Bons* har gjort en gallerirunda och ser hur livets vedermödor färgar av sig på konsten, samtidigt som utställningarna ändå ger hopp och tröst.

Jämmerdal" står inristat i bröstet på ett av de små keramikporträtten som Harry Andersson visar på Saskia Neuman Gallery. Figuren har en sammanbiten min och reliefen av stora bokstäver avtecknar sig i den blankbruna glasynen.

Det är lätt att känna igen sig i vardagslivets vedermödor under dessa mörka januaridagar, med en frånvarande sol och illavarslande presidentinstallationer. Man påminns överallt om sakernas tillstånd under en vandring mellan utställningarna i Stockholmsgalleriernas säsongsoppning.

Ett femtiotal av Anderssons figurer står uppradade på smala vägghyllor. Det är en effektiv presentation av ett rörande persongalleri, många med gemensamma drag och känslolägen. Som "All kinds of blue", översköld av mörkt blå glas, där titeln också vittnar om en skämtsamt inställning till konsten och den mänskliga belägenheten, mitt i eländet. På ett tragikomiskt sätt anspelar Andersson på sentimentaliteten hos porslinsfigurinen som genre.

Jag ser även likheter med Hills teckningar och filmregissören Dreyers klassiska Jeanne d'Arc. Det är något i blicken hos "En flyktig känsla på fest", en änglalik figur som verkar ha skådat ljuset.

Steget mellan Harry Anderssons lekfulla DIY-estetik och Britta Marakatt-Labbas utsökta broderier och applikationer på Galleri Helle Knudsen kan tyckas långt, men de förenas ändå i en strävan efter tydlighet. Även Marakatt-Labba presenterar prydligt bildernas många detaljer, om det så handlar om renarnas horn, trädens grenar eller om stjärnorna på himlen. Här finns en närmast pedagogisk verkan i hur stygnen, enkelt och varierat beskriver naturens former, på en förhållandevis liten yta.

Berättelsen rör sig dock fritt över den vidsträckt fjällvärlden. I galleriet dominerar mindre, fyrkantiga broderier, men här finns också några större karaktäristiskt avlånga landskapsbilder. Hon arbetar raffinerat med ljusskiftningar genom att lägga in infärgade tygremsor i bilden eller bygga vidare på textilens befintliga mönster. Och under alltsammans lyser alltid underlagets linne eller silke vitt som snö.

Människofiguerna hos Marakatt-Labba är små som knappåls-huvuden, här finns helt enkelt inte plats för individuella särdrag. I stället har hon utvecklat ett mästarekap genom stilisering och koncentration. Hon förtätar tid och rum, låter vardag och myt ligga skavfötters med rovdriften av miljön. Man får se noga efter var skiljelinjerna går.

I broderier som "Rötter" råder en stillhet som underlättar för olika verkligheter att flyta samman. Trädens rötter blir i underjorden till grenar och de levande samexisterar med tidigare generationer. Men att kretsloppet är hotat visar "Gåbna" (namnet på en fjällsameby) och flera andra bilder som skildrar den gröna omställningens framfart.

I Hans Isakssons tionde utställning hos Björkholmen finns verk som lika gärna kunde vara gjorda av Britta Marakatt-Labba. Och kanske blinkar han faktiskt till sin kollega, åtminstone i en landskapsbild där ett par smala tygremsor blir till berg och moln. Ett collage ur samma svit visar en spröd röd blomma som skjuter upp ur marken. Det vackert patinerade underlaget kommer från en målning som Isakson hittat på loppis och skrapat bort färgen på. Här kastas inget, allt tas om hand.

Så likheten med Marakatt-Labba är snarare en konsekvens av Isakssons egen, mer konceptuellt färgade metod. Därtill rötterna i norra Sverige, med barndomsminnen från mammas hus i Lainio, som han ärvt.

Isakssons verk växer organiskt ur de tidigare, och den som följt honom vet att apelsinskal och fotbollar funnits med länge. Här i utställningen "New/old" blir frukten till en orange sol som ligger och skvalpar vid horisonten i en bild. Landskapet inunder består av sexkanter från fotbollens innanmäte, och påminner om cellerna i en bikupa.

Materialets kretslopp bär berättelsen i hans allmer personligt färgade verk. "Spår" är en fascinerande illusorisk vy, där snön bär på avtryck som slingrar sig in i en skog. Kanske av träskorna som stöder den kroppsstora upprättstående målningen. Först riktigt nära inpå ser jag att träden består av remsor från trasmatior.

En förhållandevis jordnära och återhållen färgskala präglar verken i Harry Andersson, Britta Marakatt-Labba och Hans Isakssons utställningar. Den kan tyckas stå i bjärt kontrast till betydligt mer uppdrivna färger som flera andra konstnärer arbetar med i galleriernas säsongstart. Men trots detta går det ändå att hitta gemensamma utgångspunkter och teman.

Relationen mellan människa och natur får till exempel ytterligare belysning i Carl Boutards formsäkra teckningar i oljepastellkrita på Cecilia Hillström Gallery. Elegant skapar han slingrande former föreställande torra löv, realistiskt tecknade i svartvitt. Mot dessa vindlande figurer lägger han effektivt mönstrade ytor i signalfärgerna grönt, gult och orange. En sorts visuell varning som ber om vår uppmärksamhet. Utställningens titel "Degrowth" syftar också på en rörelse som ifrågasätter tillväxt som målet för vårt samhälle.

Fast Boutard använder långt

ifrån några pekpinnar. I stället har teckningarna ett mycket fantasieggande och tilltalande utseende, och förmedlar en nyfikenhet i själva görandet. Här har Boutard utgått från löv som blåst ner i en utomhusbassäng på Island, där han brukar simma. Men redan under sin studietid i Malmö samlade han in blad och frökapslar från gravarna på en kyrkogård, så kanske blir också de nya teckningarna ett tillfälle att stanna upp och begrunda utvecklingen.

Även Ludvig Helin på GSA Gallery arbetar i en mustig färgskala, och uppvisar en bildvärld i förvandling. Hans konst känns friare och mer tillåtande än den gjort tidigare, målningarna upplever jag på ett positivt sätt som mindre färdiga. De sluter sig inte längre kring sig själva, nu är det tvärtom som att de öppnar upp och behandlar arbetsprocessen i sig. Det på ett explosivt och händelserikt sätt.

Genom ett myller av kontrasterande färger och former försöker Helin tränga djupare in i sina målningars temperament och känslolikt. Som en grundton finns ändå landskapet, även om det är abstraherat på ett annat sätt än hos exempelvis Marakatt-Labba. Helins bildrum är mer fragmenterat och uppfyllt av skuggor.

Fast i målningen "Apans sång #3" återfinns en liknande rörelse mellan uppe och nere, och mellan inre och yttre som i hennes "Rötter". Två runda klot dominerar bilden och tycks spegla sig i varandra. Jag inbillar mig att Helin målat fram den intuitivt och sökande, vilket spår av tidigare lager berättar om.

Martin Jacobsons färgsprakande bildvärld på Andréhn-Schiptjenko framstår i jämförelse som betydligt mer konstruerad. Det tydligt symboliska och artificiella är också en av poängerna i hans konst, där löskyckta bildbitar kombineras till en helhet.

Jacobson kallar sin utställning för "Porträtt och siluetter", vilket också är vad som syns i målningarna. I "11 flowers, 11 stars" omges en ung kvinna av en pastellfärgad kulissvärld så uppenbart överdriven att man undrar över hennes relation till sin omgivning. Figurteckningens superrealism bryter mot bakgrundens sagoartade stil. Med blicken riktad uppåt, liksom Harry Anderssons keramikfigurer ett stenkast därifrån, blir hon en drömmande hjältinginna för evigt innesluten i bildens särägna perfektion.

Det konstgjorda besjålas och nya betydelser uppstår i Jacobsons bildbyggen. Den vanliga lunken avundstar på ett märkligt och trösterikt sätt, precis som i merparten av den andra konsten jag sett på gallerierna. Det kommer nya dagar.

Magnus Bons
kultur@dn.se

Galleri- utställningar i Stockholm.

"Narrow is the path",

Harry Andersson
Saskia Neuman Gallery,
t o m 15/2

"Underjordens eko", Britta

Marakatt-Labba
Galleri Helle Knudsen,
t o m 8/3

"New/old",

Hans Isaksson
Björkholmen Gallery,
t o m 15/2

"Degrowth",

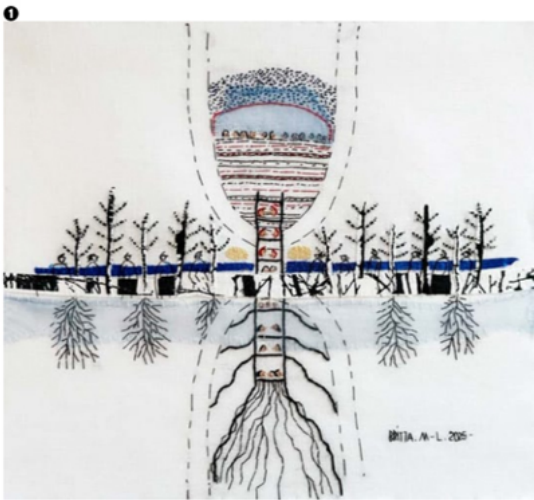
Carl Boutard
Cecilia Hillström
Gallery, t o m 15/2

"Apans sång",

Ludvig Helin
GSA Gallery, t o m 15/2

"Porträtt och siluetter", Martin

Jacobson
Andréhn-Schiptjenko,
t o m 1/3

❶ Britta Marakatt-Labba, "Rötter", 2025, på Galleri Helle Knudsen.

❷ Martin Jacobson, "11 flowers", 2024, på Andréhn-Schiptjenko.

❸ Carl Boutard, "Dispossessed", 2024, på Cecilia Hillström gallery.

❹ Hans Isaksson, "New/old # 2", 2024–2025, på Björkholmen gallery.

❺ Ludvig Helin, "Apans sång #3", 2024, på GSA Gallery.

❻ Harry Andersson, "Jämmerdal", 2025, på Saskia Neuman Gallery.

Foto: Galleri Helle Knudsen, Paulina Simon, Jean-Baptiste Blaugeron, GSA Gallery, Carl Henrik Tilberg/Neuman Gallery

